ta ves napor, ako ne bi bila visoka vlada in slavna štajarska hranilnica priskočila z brezobrestnimi posojili na pomoč? Visoka vlada je pokazala zares svojo materino skrb za uboge podložne in štajarska hranilnica pa bratovsko ljubezen. S to požrtvovalnostjo se je dosegla še-le splošna obnovitev po trtni uši opustošenih vinogradov in up na boljše čase za kmetovalca. Pa močno smo se varali, zadeli smo ob nepremagljivo oviro, pokazala se je v tej zadevi tajna konkurenca, katera preti zadnji košček kruha iztrgati tukajšnjemu kmetu. Kako to? Prejšnja leta, ko je še rodila stara vinska trta, izvažalo se je vino iz naših krajev v Ljubljano, Kamnik, Istro in vse mogoče kraje, če tudi je vsled kacega neugodnega leta slabo bilo. A sedaj se vozi ravno narobe, to je iz Ljubljane, Istre in Bog vé od kod, semkaj v naše vinske kraje in nosijo dotični sodi imena raznih tovarn in vinskih trgovcev, dasiravno imajo tukajšnji vinorejci naturalnega vina od novih nasadov na razpolago, pa se le malo prodá, ker kupcem, oziroma krčmarjem ponarejeno vino bolj ugaja. Morebiti, da ga po nizki ceni dobijo in up. To je tudi udarec za našega vinorejca, ker s posojili od visoke vlade in slavne hranilnice nakupičil si je nove dolgove, vsled česar z obupom gleda v bodočnost, ako pojde še dolgo tako naprej, da bi ponarejena vina imela prednost. Že danes premišljuje, od kod vzeti, da povrne izposojeni znesek, katerega si je izposodil ravno za povzdigo vinoreje, potem plačeval tako veliko dačo, katera raste od leta do leta. Ali niso to zares žalostni časi, ako ne bode mogel naš vinorejec svojega naturnega in zdravega vina prodati? Vsega tega so krivi tisti, ki vino ponarejajo in za naturno prodajajo. Ponarejeno vino sploh spodkopava prebivalstvu zdravje, vinorejcem pa prej ko slej pripravlja beraško palico. Prašamo gospode državne poslance in višjo oblast, kako dolgo se bode še gledalo skoz prste takemu početju? Ali ni že skrajni čas, da visoka vlada prepreči skoraj bi rekel take pogubljive čine? Ako bode visoka vlada v tej zadevi potrebno ukrenila, kar je upati, potem bode rešen naš vinorejec gotove pogube.

Z Zdol pri Kozjem. (Občinske razmere.) Naj nekoliko načrtam pred občinskimi volitvami županove in sploh občinske razmere. Pred tremi leti smo z veselim srcem stopili na volišče ter volili za župana g. J. Preskerja. Nadejali smo se, da bode po očetovsko skrbel za občino in občane. A žalibog motili smo se. Že tisto leto, ko smo ga na županov stolček posadili, je hudo celo občino toča obiskala. Deželna vlada je nekoliko podpore dala po toči poškodovanim posestnikom in sicer koruze. Župan, moder mož, jo je znal prav izpeljati. Vložil je sicer prošnjo za po toči poškodovane občane, pa kako? Izbral je take, ki niso bili posebno podpore potrebni. Najbolj ubogih in potrebnih pa ni videl. Neka žena je celó rekla možu, ko je koruze domu pripeljal, ko bi bil dobil denarjev, koruze še imam dovolj. Ali je to pravo županovo gospodarstvo? Nikakor ne! Pa tudi letos je po naši občini toča hudo oklestila. Deželna vlada je dovolila dati nekoliko denarne podpore po toči poškodovanim posestnikom. Ali naš župan je tudi zdaj znal obrniti. Vložil je sicer prošnjo, pa le za en par svojih prijateljev; a drugih ubogih, ki so v resnici še bolj podpore potrebni, pa ni videl, čeravno je hodil točno škodo po občini pregledovat in cenit in jo je cenil za več tisoč goldinarjev. Ali je to prava skrb županova za občane? Ne. Še nekaj! Neki mladenič se ni letos pred vojaškim naborom oglasil županu; a naš župan, potrebujoč časti, je dal siromačka na c. kr. okr. glavarstvo, ki mu je tudi 24 ur zapora naložilo. Vsako nedeljo ga je župan gotovo videl in govoril ž njim, in zdaj ga je v kazen spravil. Kdo je bil tega kriv? Župan. — Občinska volitev bode prihodnjo nedeljo, dné 6. decembra pri županu g. Preskerju, ob 1. uri popoldne. Volilci, pridite v obilnem številu na volišče, ter si volite prav značajnega moža za župana, moža, kateri bode po očetovsko skrbel za svojo občino. Volilci, volite takega moža! Kako bodo volitve iztekle, bodem že naznanil.

Izpred Maribora. (Ubožišče.) Za dan 21. novembra t. l. je tudi slav. c. kr. okr. glavarstvo v Mariboru sklicalo zbor zaradi ubožišča ter povabilo vse dotične osebe. Med drugimi osebami smo videli štiri ukaželjne gospode župnike, kar nas seveda ni iznenadilo. Nerazumljivo vendar je to, da smo v tem izvoljenem društvu videli tudi znanega apostola po sili Nemcev — iz Slivnice, brez povabila. Vse barve je »špilal«, zeleni kušarji so mu po licu lazili, ko je g. okr. glavarja slišal prav lepo slovensko govoriti. Le kar čudili smo se mu, da ni takoj vzel svojega jezervoglatega klobuka ter šel naravnost v šotor »premile Mariborčanke«, g. c. kr. glavarja tožit zaradi slovenskega nagovora. Gotovo ga bo ta prizor potisnil na pravo misel, ako še kaj pameti ima, da Slovencev več preganjal ne bo in duhovnikov ne sovražil, ki se borijo za mili slovenski jezik, katerega tudi g. c. kr. okr. glavar tako visoko ceni.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Poslanci državnega zbora so vsprejeli postavo o povišanju uradniških plač po želji vlade. Postava stopi v veljavo, ko bode dognana pogodba z Ogersko in še višji davek na žganje in pivo. No, to je še daleč! Poprej se še naj odpravi desetek na kmetih, sicer kmečki davkoplačevalci nikakor ne bodo zadovoljni s to postavo. — Liberalci mestnega zastopa dunajskega so izjavili, da se od slučaja do slučaja ne udeležijo občinskih sej.

Češko. Primanjkljaj v deželnem proračunu za prihodnje leto znaša pet milijonov, ker je država skoro vse davke nase potegnila. — Deželni odbor je že izdelal zakonski načrt o direktnih volitvah na kmetih. — Celó Nemci trdijo, da se nemška večina v budejeviškem mestnem zastopu vzdržuje edino le z denarjem.

Štajarsko. V Gradcu so pri dopolnilnih občinskih volitvah sijajno zmagali v tretjem razredu krščanski socijalisti. Dobili so vseh pet mandatov. Tudi mnogi Gradčani se že kažejo kristijane. V drugem razredu pa so s težavo zmagali liberalci. — »Krščanska kmečka zveza« se ustanovi za Srednji Štajar. To je naperjeno proti liberalcem in brž̌čas tudi proti vrlim konservativcem.

Koroško. V Borovljah je strokovna šola za puškarsko obrt. To šolo je lani obiskovalo 24 Slovencev in 7 Nemcev in vendar je na tej šoli popolnoma vse »tajč«. — Poslanec Prade, znan prusaški kričač, pride v kratkem v Celovec, da bode nemške Celovčane podžgal za bismarkovanje.

Kranjsko. V osrednjo komisijo za pregledovanje zemljiškodavčnega katastra je voljen Nemec baron Berg. Volili so ga štirje slovenski in dva nemška liberalca. — Ljubljanski obrtniki so ustanovili »obrtno zvezo«, ki razširi svoje delovanje po vsej deželi. — V Tržiču so si izvolili nemškega župana in sicer Karola Mally-ja.

Primorsko. Razmere pri tržaškem poštnem ravnateljstvu morajo biti neznosne, ker je že tretji slovenski uradnik pobegnil iz Trsta. — V nedeljo je imela »Edinost« v Škednju pri Trstu shod. Vedno glasneje zahtevajo okoličani lastno okrajno glavarstvo.

Ogersko. Vsled prestolnega govora se bode državni zbor moral pečati z važnimi stvarmi. Izdelati bode moral nov civilnopravni red, novi državljanski zakonik, postavo o avtonomiji katoličanov in preosnovo državne uprave. — Fr. Košut, katerega je pri volitvah vlada podpirala, je njej napovedal najhujše nasprotovanje. — Ljudska stranka bode vse goljufije in krivice pri zadnjih volitvah javila sodiščem.

Vnanje države.

Rim. Sv. oče so imenovali mojstra apostolske palače Pierottija in kanonika Priscota v Neapolju za kardinala. — Danes teden je bil pri sv. očetu srbski kralj Aleksander. S Srbijo se bojda sklene konkordat ter ondi ustanovi posebna katoliška škofija.

Italijansko. V ponedeljek se je zopet odprla poslanska zbornica. Minister Rudini je zahteval za kraljeviča letne plače milijon lir, kar pa bode kralj Umberto državni blagajnici iz svojega premoženja povrnil. To je vsem poslancem dopadlo.

Francosko. Naša presvetla cesarica se je odpeljala na južno Francosko. — Mnogi poslanci sovražijo žide, Nemce in posebno katoličane. Vsled tega so hoteli, naj se odpravi konkordat; toda večina še letos ni bila zato.

Nemško. V desetih letih so se stroški za vojne namene, za obresti dolga in za pokojnino povečali od 450 na 750 milijonov. Ni čudo, saj je samo generalov vpokojenih petsto in dva. — V Hamburgu je okoli 13.000 delavcev delo ustavilo ali štrajkati začelo.

Rusko. Po vseh večjih mestih se pobira za stradajoče Indijce. S tem se hočejo Rusi Indiji, ki je pod angleško vlado, prikupiti. In ako se bode kedaj v Aziji vnela med Rusijo in Anglijo vojska, Bog ve, če takrat ne bodo Indijci z Rusom potegnili.

Bolgarsko. V nedeljo so se vršile po vsej deželi volitve za sobranje ali državni zbor. Vladni kandidatje so skoro povsod zmagali, kolovodje vladi nasprotnih strank pa nikjer. Do izgredov je ob tej priliki prišlo samo v Sredcu in Caribrodu, kjer je bilo več oseb ubitih.

Srbsko. Državni proračun za prih. leto kaže nekaj prebitka. Dotično poročilo slika srbsko gospodarstvo v najlepših barvah. Ko bi le tako bilo! — Stari Milan je one hudo karal, ki so bili zoper ogersko razstavo. Naj bi se bil prej oglasil!

Turško. Monsignor Azmanijan je postal armenski patrijarh, in je sultan njegovo izvolitev že potrdil. — Albanci vedno delajo nemir ob srbski meji. Turška vlada pa jim gleda skozi prste, da se jim ne zameri, ker jih bode potrebovala zoper Macedonce, ako se bodo ti začeli puntati. Tudi je izpustila iz ječe njihovega glavarja Muleka Zeki-ja.

Za poduk in kratek čas.

Madjari in njih navali na slov. Štajar.

(Zgodovinski spominki; piše M. Slekovec.)

(Dalje.)

Pozneje so dali sosedni Madjari precej časa mir. Da bi pa se Slovenci zopet prepričali, da v srcih Madjarov še ni ugasnila stara divjost in da jim torej nikakor ni zaupati, za to so imeli dovolj prilike v burnem letu 1848.

Komaj se je bil hrvaški ban Jelačič napotil, krotit nemirnih Dunajčanov, začeli so oholi Madjari, od nekdaj prijatelji krvavih ustaj, tiščati proti hrvaško-slovenski meji ter so zasedli Medjimurje. Polkovnik Perczel je zbral ondi do 5000 madjarskih ustajnikov. Trdil je sicer, da se Štajarcem ni treba ničesar bati, a kdo bi zaupal ogerskemu lisjaku? Zato je general Nugent med Ptujem in Ormožem zbral okoli 10.000 cesarskih vojakov in vse vasi med imenovanima mestoma so bile prenapolnjene z vojaki; vsak kmet je imel pod streho nad 20 mož. Perczeljeve prednje straže so krožile tik štajarske meje, pol ure nižje Središča. Meseca septembra t. l. so zagledali nekateri središki delavci na polju ogerske konjike onkraj meje in mahoma se je raznesel po Središču glas: »Madjar pride!« Prestrašeno ljudstvo ni vedelo, kam bi zbežalo in kje kaj poskrilo. Platno, blazine in druge reči so zavlekli v pivnice, še celó zvonik središke kapele so natlačili z raznovrstnim blagom. Ženske, že od narave bolj boječe, so z otroki pobegnile v vinograde, le možje so ostali doma. Središka narodna straža, »nacijonalgarda« pod »generalom« Karničnikom, takratnim učiteljem, se je s puškami na ramah iz »Stiperišča« plaho ozirala proti »Lipju«, pride li že Madjar, da še o pravem času poskrije puške in odnese pete.

Mine september, tudi oktober gre h koncu, a Madjara še ni. Žene se vrnejo z otroki iz vinogradov. Vse, kar je bilo skritega in zakopanega, pride zopet na svetlo in tudi »nacijonalgarda« diha prosteje ter se druži z vojaki, ki so prišli stražit Središča.

Še bolj je Središčane pomirilo pismo, katero jim je bil Perczel dne 26. oktobra t. l. iz Čakovca poslal. Podamo ga tukaj z vsemi napakami doslovno. Glasi se tako-le:

„An Eine löbliche Czivil Behörde zu Polstrau.

Ich erhielt so eben die Nachricht, dass durch böswillige Verläumdungen die Bewohner Steiermarks durch die meinem bis zur Drau siegreich vorgedrungenen Armekorps unterschobene Absicht beunruhiget und zu einer feindseligen Stimmung angereizt werden, nach welcher dieses Armekorps die Gränze Steiermarks zu überschreiten hätte. Zur Verhüttung weiterer Missverständnisse fühle ich mich verpflichtet, die bestimmte Erklärung Einer löblichen Behörde hiermit aufzugeben, dass die unter mein Komando stehende ungar. Arme weder die Bestimmung noch die Absicht habe, ein Land und Folk mit einer Invasion zu überziehen, mit welchen Ungarn immer und insbesondere in den letzten Zeiten im besten Einvernehmen stand. Im Gegentheil nahm ich den Antrag zur Herstellung der komerziellen Verbindung und des einer guten Nachbarschaft geziemenden unbeschränkten Verkehres, welcher vom Seite des Komandanten der steiermärkischen Arme den 23ten d. M. gestellt wurde, mit grösster Bereitwilligkeit an und gab meinen Entschluss darüber zur Kenntniss des obgenannten Komandos.

Auf Morgen den 27. d. M. soll darüber beiderseits ein definitiver Beschluss erfolgen, wo ich die nöthige Behörde und überhaupt die braven Bewohner Steiermarks im Voraus versichern kann, dass meinerseits zur friedlichen Beilegung und ihr Vatterland herrnlos zerstörende Wirren, so wie insbesondere, der zwischen Ungarn und Steiermark obwaltenden mometanen Spanung die aufrichtigste Mitwirkung verschenkt werden wird.

Ich ersuche eine löbliche Behörde bis zur Beruhigung und Herstellung der alten Freundschaft den Bewohnern Steiermarks zur Kunde zu bringen und im allgemeinen versichert zu sein, dass Ungarn, wenn es sich auch stark und berufen fühlt, seine Freiheit bis zum letzten Blutstropfen zu vertheidigen, doch nie den Frevel begehen wird, ohne dazu gezwungen oder aufgefordert zu sein, die Gränze eines Nachbarvolkes zu überschreiten.

Diesen Entschluss wird Ungarn sogar dem nachmals den beiden Ländern so viel Unheil bringenden Kaiser und Königthum in übersehbares Unglück stürzenden, entböhrenden Kroatiens festhalten und nur im äussersten Nothfalle oder aprovokatem Nothfalle der Mehrheit der echt patriotisch oder liebevoll gesinnten Bewohner des Schwesterlandes davon abgehen.

Ich und meine Arme werden strenge dem Befehle Gottes nachkommen und Niemanden Etwas zufügen, was ich nicht will oder meinem geliebten Vaterland zufügen soll.

Perczell m. p., Obrist etc.“

(Konec prih.)

Smešnica. Učitelj vpraša v šoli: »Janezek, kdo ti je pomagal pri domači nalogi?« — Janezek: »Nihče, gospod učitelj!« — »Janezek, bodi pošten, pa povej odkritosrčno, kdo ti je pomagal, morda tvoj starejši brat?« — Janezek reče: »Ne, ampak brat je celo nalogo sam napravil.«